

บทที่ ๓

โครงสร้างของโรงงานผลิตสับปะรดกระป๋องในประเทศไทย

ก. ประเภทของโรงงาน

โรงงานผลิตสับปะรดกระป๋องในประเทศไทย อาจแบ่งออกตามลักษณะของการส่งเสริม ได้ ๓ ประเภท ดังนี้

๑. โรงงานรัฐวิสาหกิจ โรงงานผลิตสับปะรดกระป๋องของรัฐวิสาหกิจในประเทศไทยมีอยู่เพียงแห่งเดียว คือ โรงงานขององค์การผลิตอาหารสำเร็จรูป หรือ อ.ส.ร. ซึ่งเป็นองค์การรัฐวิสาหกิจสังกัดกระทรวงกลาโหม ตั้งขึ้นด้วยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การอาหารสำเร็จรูป เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๔๘ วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์การอาหารสำเร็จรูป

- ก) ผลิตอาหารเพื่อเป็นการสนองความต้องการของหน่วยราชการ โดยเฉพาะราชการทหาร ตำรวจ และประชาชนทั่วไป
- ข) เพื่อยกมาตรฐานการกินคืออยู่ที่ของประชาชน
- ค) เพื่อนำวัตถุดิบที่เหลือมากตามฤดูกาลมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้เต็มที่

โรงงานขององค์การผลิตอาหารสำเร็จรูปของรัฐบาลแห่งนี้ ปัจจุบันยังเป็นโรงงานผลิตอาหารกระป๋องที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ใช้เงินลงทุนทั้งสิ้น ๒๐๐ ล้านบาท มีกำลังการผลิตของเครื่องจักรในการผลิตอาหารกระป๋องชนิดต่าง ๆ กัน ดังนี้ อาหารกระป๋องประเภทเนื้อและหมู ประมาณ ๒๐,๐๐๐ ตันต่อปี สับปะรดกระป๋อง ๑๕,๐๐๐ ตัน หรือ ๖๕๒,๑๗๔ ฝักต่อปี ลำไยกระป๋อง ๕๐๐ ตัน และเงาะกระป๋อง ๑,๕๐๐ ตันต่อปี แต่เนื่องจากผลไม้ไม่มีเป็นฤดูกาลและขาดแคลนอยู่เสมอ โรงงานขององค์การผลิตอาหาร

สำเร็จรูปได้ผลิตอาหารกระป๋องประเภทเนื้อและหมูเป็นส่วนใหญ่ และมีการผลิตผลไม้กระป๋องตามฤดูกาลบ้าง เช่น สับปะรดกระป๋อง ลำไยกระป๋อง และเงาะกระป๋อง เป็นต้น แต่มีปริมาณน้อย ผลไม้กระป๋องขององค์การผลิตอาหารสำเร็จรูปนี้จำหน่ายในตลาดภายในประเทศทั้งสิ้น ส่วนอาหารกระป๋องประเภทเนื้อและหมูได้ส่งออกจำหน่ายต่างประเทศบ้างเล็กน้อย เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร และลาว เป็นต้น

๒. โรงงานผลิตสับปะรดกระป๋องที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน โรงงานเหล่านี้เป็นโรงงานที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งเริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๐๕ ถึงปัจจุบันมีโรงงานผลิตสับปะรดกระป๋องที่ได้รับการส่งเสริมแล้วรวมทั้งสิ้นจำนวน ๘ ราย เป็นโรงงานผลิตสับปะรดกระป๋องที่ได้เปิดดำเนินการผลิตแล้ว ๖ ราย และอยู่ระหว่างการก่อสร้างอีก ๓ ราย โรงงานเหล่านี้เป็นโรงงานขนาดใหญ่ มีเงินลงทุนของแต่ละโรงงานไม่ต่ำกว่า ๕๐ ล้านบาท และทุกโรงงานมีการทำไร่สับปะรดของตนเอง นอกจากผลิตสับปะรดกระป๋องแล้วยังได้ทำการผลิตอาหารกระป๋องจากพืชผักและผลไม้ชนิดอื่น ๆ ตามฤดูกาลอีกด้วย เช่น เห็ดแชมมียอง ข้าวโพค้อน ลำไยแห้ง หน่อไม้ไทย หน่อไม้ฝรั่ง และน้ำผลไม้ เป็นต้น สับปะรดกระป๋องที่ผลิตได้ประมาณร้อยละ ๕๐ ของผลผลิตของโรงงานเหล่านี้ส่งออกจำหน่ายในตลาดต่างประเทศ

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พุทธศักราช ๒๕๒๐^{๑/} ได้ให้หลักประกันการคุ้มครอง และสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ แก่โรงงานที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ดังนี้

ก) หลักประกัน รัฐได้ให้หลักประกันเพื่อความมั่นใจแก่ผู้ลงทุน ดังนี้

๑) หลักประกันทั่วไป

(ก) รัฐจะไม่โอนกิจการของผู้ที่ได้รับการส่งเสริมมาเป็นของรัฐ

^{๑/} พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พุทธศักราช ๒๕๒๐, หน้า ๑๑ - ๒๒

- (ข) รัฐจะไม่ประกอบกิจการใหม่ซึ่งแข่งขันกับกิจการที่ไ้รับการส่งเสริม
- (ค) รัฐจะไม่ผูกขาดการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เดียวกันกับผลิตภัณฑ์ของผู้ที่ได้รับการส่งเสริม
- (ง) รัฐจะไม่ควบคุมราคาของผลิตภัณฑ์ของผู้ที่ได้รับการส่งเสริม
- (จ) รัฐจะอนุญาตให้ส่งผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการส่งเสริมออกได้เสมอ
- (ฉ) รัฐจะไม่อนุญาตให้ส่วนราชการ องค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจนำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการส่งเสริมผลิตได้เข้ามาโดยได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าและภาษีการค้า

๒) หลักประกันที่ให้แก่อุลงทุนชาวต่างประเทศ ผู้ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่นอกราชอาณาจักร จะได้รับอนุญาตให้นำหรือส่งเงินออกนอกราชอาณาจักรเป็นเงินตราต่างประเทศได้ เมื่อเงินนั้นเป็น

- (ก) เงินทุนที่ผู้ได้รับการส่งเสริมนำเข้ามาในราชอาณาจักร และเงินปันผลหรือผลประโยชน์อื่นที่เกิดจากเงินทุนนั้น
- (ข) เงินกู้ต่างประเทศที่ผู้ได้รับการส่งเสริมนำมาลงทุนในกิจการที่ได้รับการส่งเสริมตามสัญญาที่คณะกรรมการได้ให้ความเห็นชอบ รวมทั้งดอกเบี้ยของเงินกู้ต่างประเทศนั้น
- (ค) เงินที่ผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุนมีข้อผูกพันกับต่างประเทศ ตามสัญญาเกี่ยวกับการใช้สิทธิและบริการต่าง ๆ ในการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริม และสัญญานั้นได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

ข) การคุ้มครอง รัฐจะพิจารณาให้ความคุ้มครองแก่ผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามความเหมาะสม โดยใช้มาตรการ ดังนี้

- ๑) คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดค่าธรรมเนียมพิเศษ สำหรับการนำเข้ามาในราชอาณาจักรของผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกัน คล้ายคลึงกันหรือทดแทนกันได้กับผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการส่งเสริมผลิตหรือประกอบในอัตราที่เห็นสมควร แต่คงไม่เกินร้อยละ ๕๐ ของราคาสินค้ารวมค่าขนส่งนอกประเทศ และคาประกันภัย โดยให้ใช้บังคับครั้งละ ๑ ปี
- ๒) คณะกรรมการอาจสั่งให้กระทรวงพาณิชย์ ห้ามนำเข้าผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันที่ผลิตได้ในประเทศ
- ๓) ประธานคณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ให้ความช่วยเหลือหรือแก้ไขวิธีการจัดเก็บภาษีอากรที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการของกิจการที่ได้รับการส่งเสริม

ค) สิทธิและประโยชน์ ผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุนอาจได้รับสิทธิและประโยชน์ทุกข้อ หรือเพียงบางข้อตามความเหมาะสม ดังต่อไปนี้

- ๑) อนุญาตให้หน้าข้างต่างก้าว เข้ามาศึกษาสู่ทางการลงทุน
- ๒) อนุญาตให้หน้าข้างฝีมือหรือผู้ชำนาญการชาวต่างประเทศ เข้ามาทำงานในกิจการที่ได้รับการส่งเสริม
- ๓) อนุญาตให้มีสิทธิถือครองที่ดินในกรณีที่เป็นคนต่างก้าว
- ๔) อาจให้ได้รับการยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้าและภาษีการค้าของเครื่องจักรที่นำเข้ามาใช้ในโครงการที่ได้รับการส่งเสริมในกรณีที่เป็นเครื่องที่ผลิตได้ในประเทศได้รับยกเว้นภาษีการค้า
- ๕) อนุญาตให้นำเข้าหรือส่งออกเงินตราต่างประเทศ

- ๖) อาจได้รับลดหย่อนอากรขาเข้าหรือภาษีการค้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นที่นำเข้ามาใช้ในกิจการที่ได้รับการส่งเสริมไม่เกินร้อยละ ๕๐ ของอัตราปกติ มีกำหนดเวลาครั้งละ ๑ ปี
- ๗) อาจได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นเวลา ๓ - ๘ ปี และอนุญาตให้นำผลขาดทุนไปหักออกจากกำไรสุทธิหลังจากระยะเวลาที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล มีกำหนดไม่เกิน ๕ ปี
- ๘) ได้รับยกเว้นไม่ต้องนำค่าทูลควิลด์ ลิขสิทธิ์ หรือค่าสิทธิอื่น ๆ ไปคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้เป็นเวลา ๕ ปี
- ๙) ได้รับยกเว้นไม่ต้องนำเงินปันผลจากกิจการที่ได้รับการส่งเสริมไปคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ส่วนบุคคลตลอดระยะเวลาที่กิจการได้รับการส่งเสริมได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้

อนึ่ง สำหรับกิจการที่ผลิตเพื่อการส่งออกยังได้รับสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมจากกิจการที่ได้รับการส่งเสริมโดยทั่ว ๆ ไป ดังนี้

- ๑) ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าและภาษีการค้าของวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นที่นำเข้ามาเพื่อผลิตส่งออก
- ๒) ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าและภาษีการค้าของผลิตภัณฑ์ส่งออก
- ๓) ได้รับอนุญาตให้หักเงินได้พึงประเมินในการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ ๕ ของรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อนการส่งออก

๑๐

บริษัทที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน เพื่อตั้งโรงงานผลิตส้มประดกระป๋องจาก
คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ตั้งแต่ปี ๒๕๑๐ - ๒๕๒๐ มีจำนวนทั้งสิ้น ๙ ราย ดังนี้

๑. บริษัท อุตสาหกรรมส้มประดกระป๋องไทย จำกัด
(Thai Pineapple Canning Industry Co., Ltd.)
๒. บริษัท ผลไม้กระป๋องไทย จำกัด
(Thai Fruit Canning Corporation Ltd.)
๓. บริษัท อาหารสากล จำกัด
(Universal Food Co., Ltd.)
๔. บริษัท อาหารสยาม จำกัด
(Siam Food Products Co., Ltd.)
๕. บริษัท ท.ฟ.ว. จำกัด
(Tropical Fruit & Vegetable Co., Ltd.)
๖. บริษัท โดลไทยแลนด์ จำกัด
(Dole Thailand Co., Ltd.)
๗. บริษัท ส้มประดไทย จำกัด
(The Thailand Pineapple Co., Ltd.)
๘. บริษัท เอส บี แวลลีย์ จำกัด
(S.B. Valley Co., Ltd.)
๙. บริษัท สยามอุตสาหกรรมเกษตร จำกัด
(Siam Agro - Industry (Pineapple) Co., Ltd.)

๓. โรงงานผลิตผลไม้กระป๋องรายย่อย โรงงานผลิตผลไม้กระป๋องเหล่านี้
เป็นของเอกชนทั่วไป ซึ่งดำเนินการผลิตมาเป็นเวลานานแล้ว ใช้เครื่องจักรเครื่องมือ
ง่าย ๆ และมีกรรมวิธีการผลิตที่ไม่ทันสมัย ทำการผลิตผลไม้กระป๋องตามฤดูกาลของผลไม้
สลับกับการผลิตอาหารกระป๋องชนิดอื่น ๆ จากพืชผักต่าง ๆ ที่จะหาได้ เป็นการผลิตเพื่อ
จำหน่ายภายในประเทศทั้งสิ้น โรงงานผลิตอาหารกระป๋องในลักษณะนี้ทั่วประเทศมีจำนวน
มากกว่า ๓๐ โรงงาน

ข. ที่ตั้งโรงงาน

ตามลักษณะของโรงงานอุตสาหกรรม โรงงานผลิตสับปะรดกระป๋องเป็นโรงงานที่ต้องใช้วัตถุดิบจากผลิตผลทางการเกษตรเป็นจำนวนมาก และมีอัตราการสูญเสียในกระบวนการผลิตมาก การเลือกสถานที่ตั้งโรงงานจึงมีความจำเป็นต่ออุตสาหกรรมนี้เป็นอย่างยิ่ง โดยหลักการแล้วควรตั้งโรงงานในแหล่งที่อยู่ใกล้วัตถุดิบคือสับปะรด มีการคมนาคมสะดวก ใกล้ท่าเรือส่งออก เพื่อช่วยลดต้นทุนค่าขนส่งวัตถุดิบจากไร่สู่โรงงาน และค่าขนส่งสับปะรดกระป๋องจากโรงงานไปท่าเรือเพื่อส่งออกต่างประเทศ นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงความสะดวกในการว่าจ้างแรงงานเพื่อผลิตสับปะรดกระป๋องอีกด้วย

เมื่อพิจารณาสถานที่ตั้งของโรงงานที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนทั้ง ๕ รายแล้ว อาจแบ่งที่ตั้งโรงงานออกเป็น ๓ กลุ่ม คือ

๑. กลุ่มจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และเพชรบุรี ในสองจังหวัดนี้เป็นแหล่งเพาะปลูกสับปะรดที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย มีทางคมนาคมสะดวกและอยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ยังอยู่ใกล้แหล่งการปลูกเงาะในจังหวัดภาคใต้ของไทยอีกด้วย โรงงานผลิตสับปะรดกระป๋องที่ตั้งอยู่ในกลุ่มนี้มีทั้งสิ้น ๕ บริษัทด้วยกัน คือ บริษัท อุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องไทย จำกัด บริษัท โคโลไทยแลนด์ จำกัด และ บริษัท สับปะรดไทย จำกัด ตั้งโรงงานผลิตสับปะรดกระป๋องในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ส่วน บริษัท ผลไม้กระป๋องไทย จำกัด และ บริษัท เอส บี แวลเลย์ จำกัด ตั้งโรงงานอยู่ในจังหวัดเพชรบุรี ปัจจุบันผู้ผลิตสับปะรดกระป๋องที่ตั้งอยู่ในสองจังหวัดนี้ได้เปรียบกว่าโรงงานผลิตสับปะรดกระป๋องในกลุ่มอื่น ๆ เพราะมีวัตถุดิบป้อนโรงงานมากกว่าและเสียค่าขนส่งวัตถุดิบเข้าโรงงานต่ำกว่า

๒. กลุ่มจังหวัดชลบุรีและระยอง จังหวัดทั้งสองนี้เดิมมีการปลูกส้มปรดมาก เป็นอันดับที่สองของประเทศ อยู่ใกล้ท่าเรือกรุงเทพฯ มากกว่ากลุ่มแรก และต่อไปหาก สร้างท่าเรือน้ำลึกที่แหลมฉบังเรียบร้อยแล้วการขนส่งส้มปรดกระป๋องเพื่อส่งออกจะสะดวก และลดต้นทุนไ้มาก และยังอยู่ใกล้แหล่งปลูกเงาะในจังหวัดจันทบุรี และ ทราก อีกด้วย ช่วยให้สามารถนำเงาะมาผลิตเป็นผลไม้กระป๋องได้อีกชนิดหนึ่ง แต่ในปัจจุบันการปลูก ส้มปรดในกลุ่มนี้ลดลงอย่างมากเนื่องจากเกษตรกรหันไปปลูกมันสำปะหลังและอ้อยแทน โรงงานขาดแคลนวัตถุดิบป้อนโรงงาน ต้องไปซื้อส้มปรดจากจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และ เพชรบุรีเป็นระยะทางประมาณ ๒๕๐ ก.ม. ซึ่งต้องเสียค่าขนส่งคันละประมาณ ๒๐๐ บาท โรงงานผลิตส้มปรดกระป๋องในกลุ่มนี้มี ๓ บริษัทด้วยกัน คือ บริษัท อาหารสยาม จำกัด และ บริษัท ท.ฟ.ว. จำกัด ตั้งโรงงานอยู่ที่จังหวัดชลบุรี ส่วน บริษัท สยามอุตสาหกรรม เกษตร จำกัด ตั้งโรงงานอยู่ที่จังหวัดระยอง

๓. จังหวัดลำปาง จังหวัดลำปางเป็นแหล่งที่ปลูกส้มปรดมากที่สุดของภาคเหนือ มีการคมนาคมสะดวก แมว่าตั้งอยู่ห่างจากท่าเรือส่งออกทำให้เสียเปรียบโรงงาน ผลิตส้มปรดกระป๋องรายอื่น ๆ ค่าขนส่งส้มปรดกระป๋องเพื่อส่งออกก็ตาม แต่จังหวัด นี้มีข้อได้เปรียบที่อยู่ใกล้แหล่งปลูกลำไยในภาคเหนือสามารถทำการผลิตลำไยกระป๋องอีก ชนิดหนึ่ง นอกจากนี้ดินฟ้าอากาศของจังหวัดนี้เหมาะแก่การปลูกมะเขือเทศ เห็ดแชมมียอง หน่อไม้ฝรั่ง ทำให้สามารถผลิตอาหารกระป๋องหลายชนิด และยิ่งไปกว่านั้นในเขตนี้ยังมี แรงงานจำนวนมากและอัตราค่าจ้างแรงงานต่ำกว่าในสองกลุ่มแรกอีกด้วย

จากการศึกษาของ Mr. John H. Dommer ๑/ ผู้เชี่ยวชาญขององค์การ พัฒนาอุตสาหกรรมแห่งสหประชาชาติ (UNIDO) เมื่อปี ๒๕๑๒ สรุปได้ว่า โรงงานผลิต ผลไม้กระป๋องที่จะทำการผลิตส้มปรดกระป๋องเป็นส่วนใหญ่ และมีโครงการจะขยายการ

๑/ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, การผลิตและการค้าผลไม้กระป๋อง,
(พระนคร ๒๕๑๗) หน้า ๑๔

ปลูกส้มประดเองแล้ว โรงงานที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือจะได้เปรียบกว่าโรงงานผลิตส้มประด
 กระทบที่ที่ตั้งอยู่ในส่วนอื่นของประเทศ เพราะราคาที่ดินในภาคนี้ยังต่ำอยู่ และสภาพของ
 ที่ดินก็เหมาะแก่การปลูกส้มประดด้วย จากรายงานของผู้เชี่ยวชาญนี้เป็นผลให้หมื่นนักลงทุน
 ยื่นขอรับการส่งเสริมเพื่อผลิตส้มประดกระทบในภาคเหนือจำนวนหลายราย แต่เนื่องจาก
 เกษตรกรในภาคนี้ไม่นิยมปลูกส้มประด และการทำไร่ส้มประดของโรงงานเองต้องใช้เงิน
 ลงทุนเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก โรงงานจึงไม่สามารถขยายการปลูกส้มประดออกไปได้ทัน
 ความต้องการทำให้เกิดปัญหาขาดแคลนส้มประดสลับปี โรงงาน โครงการที่ได้รับการส่งเสริม
 หลายรายในภาคนี้ได้เลิกปฏิบัติการไป ปัจจุบันเหลือโรงงานของ บริษัท อาหาร
 สากล จำกัด ซึ่งได้รับการส่งเสริมเพียงรายเดียวที่ยังเปิดดำเนินการอยู่ โรงงานนี้ต้อง
 ซื้อส้มประดจากจังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ปีละประมาณ ๑๐,๐๐๐ ตัน เพื่อใช้ใน
 การผลิตส้มประดกระทบ โดยต้องเสียค่าขนส่งประมาณตันละ ๕๕๐ บาท

ค. กำลังการผลิต

ข้อมูลที่แน่นอนเกี่ยวกับกำลังการผลิตของโรงงานผลิตส้มประดกระทบใน
 ประเทศไทยมีเฉพาะกำลังการผลิตของโรงงาน อ.ส.ร. และโรงงานผลิตส้มประด
 กระทบที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนเท่านั้น ส่วนกำลังการผลิตของโรงงานรายย่อย ๆ
 ไม่อาจจะหาตัวเลขที่แน่นอนได้ ปี ๒๕๒๐ กำลังผลิตส้มประดกระทบของโรงงาน
 อ.ส.ร. มีประมาณ ๑๕,๐๐๐ ตัน หรือประมาณ ๖๕๒,๑๗๔ ตีบ และโรงงานผลิตส้มประด
 กระทบที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนที่เปิดดำเนินการแล้ว ๖ ราย มีกำลังผลิตรวมกัน
 ๕,๗๐๔,๓๔๔ ตีบต่อปี นอกจากนี้ยังมีโรงงานผลิตส้มประดกระทบที่ได้รับการส่งเสริม
 เมื่อเร็ว ๆ นี้ อีก ๓ ราย มีกำลังผลิตรวมกันประมาณ ๒,๔๓๔,๖๐๔ ตีบต่อปี หากโรงงาน
 เหล่านี้เปิดดำเนินการผลิตทั้งสิ้นแล้วจะมีกำลังการผลิตรวมกันประมาณ ๘,๗๙๑,๑๓๐ ตีบ

โรงงานผลิตส้มประดกระทบเหล่านี้ นอกจากผลิตส้มประดกระทบแล้วยังได้
 ผลิตผลไม้กระป๋องชนิดอื่น ๆ อีกด้วย เช่น ลำไย เงาะ และน้ำผลไม้กระป๋อง เป็นต้น
 และผลิตอาหารกระป๋องประเภทพืชผักชนิดต่าง ๆ ตามฤดูกาล โดยใช้เครื่องจักรร่วมกัน
 แต่กำลังการผลิตไม่แน่นอนขึ้นกับปริมาณและราคาของวัตถุดิบที่สามารถจะหาได้ในฤดูกาลนั้น ๆ

ตารางที่ ๑๖

กำลังการผลิตสับประครกระป๋องเต็มตัวของโรงงานที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในปี ๒๕๒๐

(หน่วย : ฝั)

ชื่อโรงงาน	กำลังผลิต/ปี	หมายเหตุ
๑. บริษัท ผลไม้กระป๋องไทย จำกัด	๘๓๔,๓๘๓	เปิดดำเนินการแล้ว
๒. บริษัท อาหารสากล จำกัด	๕๕๖,๕๒๒	"
๓. บริษัท โคลไทยแลนด์ จำกัด	๑,๕๓๐,๔๓๕	"
๔. บริษัท อุตสาหกรรมสับประครกระป๋องไทย จำกัด	๑,๓๓๘,๑๓๐	"
๕. บริษัท อาหารสยาม จำกัด	๖๘๕,๖๕๒	"
๖. บริษัท ท.ฟ.ว. จำกัด	๓๔๗,๘๒๖	"
รวมกำลังผลิตของโรงงานที่เปิดแล้ว	๕,๓๐๔,๓๔๘	
๗. บริษัท สับประครไทย จำกัด	๔๑๗,๓๘๑	ยังไม่เปิดดำเนินการ
๘. บริษัท เอส บี แวลเลย์ จำกัด	๑,๓๘๑,๑๓๐	"
๙. บริษัท สยามอุตสาหกรรมเกษตร จำกัด	๖๒๖,๐๘๗	"
รวมกำลังผลิตทั้งสิ้น	๘,๑๓๘,๘๕๖	

ที่มา : รายงานการตรวจเปิดดำเนินการของ กองตรวจสอบ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ปี ๒๕๒๐

๖. การลงทุนและร่วมทุนจากต่างประเทศ

จากการประเมินผลโครงการลงทุนผลิตสับปะรดกระป๋องของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ๒/ โรงงานผลิตสับปะรดกระป๋องส่งออกจำหน่ายต่างประเทศ ขนาดที่เหมาะสม (Economy of Scale) จะต้องเป็นโรงงานที่มีกำลังการผลิตสับปะรดกระป๋องได้ไม่น้อยกว่า ๑ ล้านหีบต่อปี จึงจะสามารถผลิตสับปะรดกระป๋องได้ต้นทุนค่าพดที่ จะแข่งขันกับผู้ผลิตสับปะรดกระป๋องในประเทศอื่น ๆ ในตลาดต่างประเทศได้ และการตั้ง โรงงานขนาดกำลังการผลิต ๑ ล้านหีบต่อปีนี้ ต้องใช้เงินลงทุนทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า ๕๐ ล้านบาท เพื่อใช้จ่ายเป็นค่าที่ดินสร้างโรงงาน ค่าก่อสร้างโรงงาน ค่าเครื่องจักรอุปกรณ์ ค่าผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศและเงินทุนหมุนเวียน

อุตสาหกรรมผลิตสับปะรดกระป๋องเป็นกิจการที่ต้องใช้เงินทุนหมุนเวียนจำนวนมาก เพราะสับปะรดที่โรงงานซื้อมาเป็นวัตถุดิบนั้นต้องจ่ายเป็นเงินสด แต่การจำหน่าย ออกต่างประเทศต้องส่งออกครั้งละมาก ๆ โรงงานจึงต้องผลิตสับปะรดกระป๋องเก็บไว้ ครั้งละมาก ๆ ควย

จากประสบการณ์ที่ผ่านมา โรงงานผลิตสับปะรดกระป๋องทุกโรงงานประสบ ปัญหาขาดแคลนสับปะรดอยู่เสมอ ทำให้ต้องหยุดดำเนินการผลิตในบางช่วงเวลาเพราะไม่ สามารถหาสับปะรดมาป้อนโรงงานได้ บางโรงงานลดกำลังการผลิตสับปะรดกระป๋องแล้ว ผลิตผลไม้หรืออาหารกระป๋องชนิดอื่นแทน โรงงานได้พยายามแก้ปัญหาด้วยการทำไร สับปะรดเองเพื่อผลิตสับปะรดป้อนโรงงานในเวลาอกฤดูสับปะรด แต่การปลูกสับปะรด ของโรงงานเองนี้ต้องใช้เงินลงทุนเพิ่มอีกจำนวนมาก เพราะการทำไรสับปะรด ๑ ไร่ หนึ่งเก็บผลได้นั้นจะต้องลงทุนไม่ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ยังไม่รวมค่าซื้อที่ดิน

๒/ สัมภาษณ์ นายพงษ์ศักดิ์ อังสุพันธ์, เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการลงทุนระดับ ๖ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ๒๑ ธันวาคม ๒๕๒๐

ลักษณะการรวมทุนจากต่างประเทศของโรงงานผลิตสับประครกระป๋องที่ได้รับ
การส่งเสริมการลงทุนทั้ง ๔ ราย อาจแบ่งออกตามสัญชาติของผู้ถือหุ้น ได้ดังนี้

๑. บริษัทที่มีคนไทยถือหุ้นทั้งสิ้น โรงงานสับประครกระป๋องที่เป็นของคนไทย
ทั้งสิ้น มีจำนวน ๔ ราย คือ บริษัท ท.ฟ.ว. จำกัด บริษัท อาหารสยาม จำกัด
บริษัท ผลไม้กระป๋องไทย จำกัด และ บริษัท เอส บี แวลเลย์ จำกัด

๒. บริษัทที่รวมทุนกับต่างประเทศ เป็นโรงงานผลิตสับประครกระป๋องที่เกิด
จากการร่วมลงทุนระหว่างคนไทยกับคนต่างชาติ มีจำนวน ๔ รายด้วยกัน ในจำนวนนี้มี
๔ ราย ที่คนไทยถือหุ้นเกินร้อยละ ๕๐ ของทุนจดทะเบียน ได้แก่ บริษัท อุตสาหกรรม
สับประครกระป๋องไทย จำกัด บริษัท อาหารสากล จำกัด บริษัท สับประครคไทย จำกัด
และ บริษัท สยามอุตสาหกรรมเกษตร จำกัด ส่วน บริษัท โคลไทยแลนด์ จำกัด นั้นเป็น
บริษัทที่มีคนต่างชาถือหุ้นใหญ่ ชาวต่างประเทศที่เข้ามาร่วมลงทุนตั้งโรงงานผลิตสับประคร
กระป๋องในประเทศไทยได้แก่ สหรัฐอเมริกา ไต้หวัน และ ญี่ปุ่น เป็นต้น

จ. การจ้างงานและอัตราค่าแรงงาน

๑. การจ้างงาน โรงงานผลิตสับประครกระป๋องเป็นโรงงานแปรรูปจาก
ผลิตผลทางเกษตรชนิดหนึ่ง ตามลักษณะของโรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้ต้องการใช้
แรงงานเป็นจำนวนมาก และจำนวนคนงานที่ใช้ก็เปลี่ยนแปลงไปตามจำนวนวัตถุดิบที่ป้อน
โรงงาน กล่าวคือในฤดูที่มีสับประครคออกสู่ตลาดมากโรงงานก็ต้องการคนงานเป็นจำนวนมาก
แต่ถึงฤดูที่มีสับประครคออกสู่ตลาดน้อยโรงงานอาจลดการว่าจ้างแรงงาน หรือหยุดการจ้าง
แรงงาน การจ้างแรงงานของโรงงานผลิตสับประครกระป๋องส่วนใหญ่จ้างเป็นรายวัน
การจ้างแรงงานลักษณะนี้ก่อให้เกิดปัญหาแก่โรงงานผลิตสับประครกระป๋องมาแล้ว
กล่าวคือในช่วงระยะเวลาที่มีสับประครคมากโรงงานไม่สามารถหาคนงานได้เพียงพอ และ
คนงานที่หาได้ก็เป็นคนงานที่ไม่เคยทำงานมาก่อน ต้องเสียเวลาฝึกสอนและมีประสิทธิภาพ
การทำงานต่ำ

๒. อัตราค่าจ้างแรงงาน แต่เดิมนั้นค่าจ้างแรงงานในโรงงานผลิตสับปะรด
 กระทบค่อนข้างต่ำ เพราะใช้แรงงานผู้หญิงทั้งเด็กและผู้ใหญ่ซึ่งไม่ต้องมีความชำนาญมาก
 นัก โดยปกติคนงานเหล่านี้ไม่ได้รับจ้างทำงานในโรงงานผลิตสับปะรดกระทัดรัด
 แต่จะมารับจ้างเฉพาะเวลาว่างหลังจากฤดูการเพาะปลูกหรือเก็บเกี่ยวพืชผลในท้องถิ่น
 แล้วเท่านั้น ถือว่าการรับจ้างในโรงงานผลิตสับปะรดกระทัดรัดเป็นรายได้พิเศษ อัตราค่า
 จ้างประมาณวันละ ๘ - ๑๖ บาทเท่านั้น ทั้งนี้อัตราค่าจ้างขึ้นกับความสามารรถและระยะเวลา
 เวลาที่ได้ทำงานกับโรงงานของแต่ละบุคคลเป็นเกณฑ์

หลังจากที่กระทรวงมหาดไทย ได้ประกาศกำหนดอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ
 ทั่วประเทศเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๓ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๑๔
 นั้น การว่าจ้างแรงงานในโรงงานผลิตสับปะรดกระทัดรัดที่มีการคัดเลือกมากขึ้นจากเดิม
 เพราะโรงงานจะจ้างเด็กหรือคนงานใหม่ซึ่งไม่เคยทำงานมาก่อนเลยในอัตราค่าจ้าง
 แรงงานต่ำกว่าอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำไม่ได้ ทำให้โรงงานผลิตสับปะรดกระทัดรัด
 ประสบปัญหาขาดแคลนแรงงานในฤดูที่มีสับปะรดมากเพิ่มขึ้นอีก

ตามประกาศอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำฉบับดังกล่าว ได้กำหนดอัตราค่าจ้าง
 แรงงานขั้นต่ำทั่วประเทศ ดังนี้ ๒๕ จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วันละ ๑๔ บาท
 จังหวัดกรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ สมุทรสาคร นนทบุรี นครปฐม และปทุมธานี
 วันละ ๒๕ บาท ส่วนจังหวัดอื่น ๆ วันละ ๑๖ บาท

จากผลการประกาศใช้กำหนดอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำของกระทรวงมหาดไทย
 ฉบับนี้ ทำให้ต้นทุนการผลิตสับปะรดกระทัดรัดเพิ่มมากขึ้น โรงงานผลิตสับปะรดกระทัดรัดจึง
 แก้ปัญหาดังกล่าวด้วยการสั่งซื้อเครื่องจักรอัตโนมัติจากต่างประเทศเข้ามาทำงานแทน
 คนงานมากขึ้น ซึ่งการแก้ปัญหาโดยวิธีนี้ไม่เป็นผลดีแก่เศรษฐกิจของไทยในปัจจุบันเลย
 เพราะจะทำให้คนงานที่ว่างงานมากอยู่แล้วว่างงานมากยิ่งขึ้น และยังคงเสียเงินตรา
 ต่างประเทศเป็นค่าเครื่องจักรทำให้ดุลการค้าซึ่งขาดดุลมากอยู่แล้วต้องขาดดุลมากขึ้นอีก

ปัจจุบันรัฐบาลมีมติเห็นชอบให้ขึ้นอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำจากเดิมอีกวันละ
๓ บาท ในทุกภาคของประเทศ และได้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๒๐ เป็นต้นมานั้น
ก็มีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตผู้ประกอบการประกอบอีกครึ่งหนึ่ง